

ІГОР ПАВЛЮК

Тра і битва

Лірика, ліро-епос

Вибране дружиною Ігоря Павлюка
Людмилою Павлюк

 БОГДАН

УДК 82-1
ББК 84-5(4УКР)
П12

*“Гра і битва” Ігоря Павлюка — це наріжний камінь,
на якому кожен вдумливий читач побудує власний храм Душі.
Збірка — межа, перейшовши яку, ти вже ніколи не будеш колишнім.*

*Збірка найкращого і нового, упорядкована дружиною поета
Людмилою Павлюк. Внутрішні й зовнішні битви та перемоги,
ігри та поразки, личини та сутності, сумніви й одкровення —
все це та значно більше на сторінках книги...*

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

ISBN 978-966-10-4010-5

© Ігор Павлюк, 2014

© Навчальна книга — Богдан, 2014

СПОЧАТКУ — ЛЮБОВ

Оглядаюся на прожите й пережите — і розумію-відчуваю: поезія визначала мою долю ще з колиски, сама стаючи поетичною долею.

Поезія (ще не усвідомлена, не ословеснена, у стадії підсвідомого романтичного поклику-виклику) забрала мене із волинського села біля лісу до Санкт-Петербурзького військового училища. Поезія, означена вже першими написаними віршами, які прийшли до мене саме там, під шинелею, як солоно-солодкий вибух мого внутрішнього всесвіту, змусила наперекір здоровому глузду і всій радянській военній машині залишити цю елітну «фірму інженерних військ СРСР» — і примусово полетіти в Забайкалля будувати дорогу через дрімучу тайгу... І далі, далі... в журналістику, в науку... в драматургію, прозу... Але ревниво не даючи комусь-чому забрати мене повністю. Першою і улюбленою мала і має бути вона — Поезія.

У межові, найболючіші моменти-періоди мого буття, здається, що поезія перемогла навіть боротьбу зі Смертю, не віддавши мене цій косатій Бабурі вже не раз.

Ділити мою душу (та й тіло) поезія була згодна хіба що лише з Музою і, як я зрозумів недавно, із променевим шляхом до Всевишнього.

Та-от, спочатку була Муза.

Коли, повернувшись із тайгового заслання аз грішний волею долі і долею волі працював у ківерцівській районній газеті на рідній Волині, прочитав у цій же газеті симпатичні вірші не знайомої мені дівчини, яка, як виявилось, працювала ще до мене в цій же газеті.

Звали цю русяву дівчину із волинського полісся Людмила Петрук.

Моя душа тоді чекала Такої...

Випадок допоміг долі.

Я душевно закохався у її вірші і в її автора заочно, а коли автор (уже студентка-відмінниця другого курсу факультету журналістики Львівського державного університету імені Івана Франка) приїхала в редакцію у гості, відвідати своїх недавніх колег, — мої почуття до поезії і до дівчини об'єдналися в одну велику і щемливу любов.

А далі, як кажуть, пішло-поїхало...

Опускаючи, природно, інтимні деталі-інкрустації, скажу лише, що через це почуття я круто змінив свої плани: вступив на факультет журналістики Львівського університету, а не в Літературний інститут у Москві чи в Київський університет, як мріяв раніше. Бо у Львівському вчилася Вона...

Її однокурсники чомусь прийняли мене за «Людиного братика», хоча вже невдовзі ми з нею справили студентське весілля, на якому весело й лірично гуляли два наші курси: третій і п'ятий...

Потім у нас народилися дві доньки: Надія і Олеся.

Було життя.

Були пригоди, подорожі у різні світи, похорони рідних і близьких, весілля, хрестини, відчаї і радості, світло й тіні...

Захищено дисертації.

Видано тридцять різножанрових і різномовних книг.

Мемуари чекають своєї черги.

Але головне зостається з нами поезія.

Ця, що перед Вами, — тридцять перша книга моєї лірики.

Вона укладена, впорядкована моєю дружиною — Людмилою Павлюк, яка знає мене 28 років.

Це одна вічність.

Бо це вік життя кількох поетів, яких прийнято називати геніальними.

Тому їй, законній Музі-коханці, можна довіряти, вірити.

Вона перестала писати вірші...

А я пишу їх за двох (можливо, за трьох, адже моя мама померла після кількох днів після мого народження через фатальну помилку лікарів), пам'ятаючи контексти, в яких народжувалися і вирощувалися вірші, першим читачем і критиком яких була, є і буде вона — моя дружина-Муза.

Отож, читайте, співайте (для мене поезія — то написана словами музика), думайте-гадайте...

Ідемо на Ви.

Ігор Павлюк

Мезозойк

ДО ЦИКЛУ «ПРОВІНЦІЯ»

* * *

Мільярдний лист з календаря
Злетить — як свято.
На власних променях зоря
Висить, розп'ята.

А фотографія стара —
Як осінь, жовта.
На власних променях зоря
Висить до жовтня.

Я ж до глибокої води
Молюсь таємно.
Жорстокий час.
Солоний дим.
У щасті темно.

Усе пояснено давно
Для себе й світу.
Не допоможе ні вино,
Ні сталь нагріта.

Немов тайга, живу давно,
П'ю чай китайський.
Не пекло Пекло.
Все — кіно.
І Рай не райський.

* * *

Все, що понаписував, — збулося..
Горизонт — мов через путь шнурок.
Засріблилось золоте волосся.
Заіконивсь вороний Дніпро.

Заболіла музика іскриста
У зіницях чесних і сумних.
Й завітала молода Пречиста
У жовтнево-березневі сні.

Те, що прийде, — ще сильніш прихилить,
До зірок, до дзвонів, до розп'ять,
До середньовічної могили,
Над якою пращури стоять.

І співати хочеться душевно
Про минуле більше, про земне,
Рідне і далеке, й недешево,
Те, яке ніколи не мине.

І тепер мені вершини — ями,
А коріння біле — за крило..
Із прикрас нажито тільки шрами.
Все, що понаписував, — збулось...

* * *

Балагани. Вертепи. Тюрми.
Чорні крила у чорнім небі.
Хтось вже чує небесні сурми,
А комусь іще крові треба.

Розгубились ми, заблудились
Поміж битвою, злою грою.
Наші друзі стріляють з тилу,
Доки б'ємося із собою.

За свободу, за хліб, за сало,
Газ пекельний і райську воду,
Хто — за те, щоби Сонце встало,
Хтось — щоб сіло, собі на шкоду.

В когось шкіра не та, чи мова...
А чи віра не в того Бога.
Світломузика нездорова,
Затовста, затонка дорога.

Словом, все не туди, не звідки.
Безконечна війна любовей.
Ми ж не судді.
Ми тільки свідки.
Наші душі хочуть обнови.

Але, видно, ні світ, ні Всесвіт...
Тільки засвіт її зігріє.
Ви, долаючи біль, воскресніть,
Бо вмирати не кожен вміє.

Зміст

I. Павлюк. Спочатку — любов. 3

КОЛИ ТРАВА ЩЕ ВЧИЛАСЯ ХОДИТИ

«Торішні гнізда цвітом замело...»	6
«Слова згоріли в полум'ї Майдану...»	7
«Калиново. Пронизливо. Весна...»	8
«Весна — як революція мені...»	9
«Царство Боже всередині себе шукаю...»	10
«Запах свіжоскошеного травства...»	11
«Густий липневий дощ...»	12
«Стара весна. Лежить глибокий цвіт...»	13
«Мій роман зі славою і смертю...»	14
На порозі	15
«Тіні зір на ріках — білі круки...»	16
«І час іде, і дощ іде, і я...»	17

НА ШЛЯХУ МІЖ ВИРІЄМ І РАЄМ

«Муза спить... Майдан...»	20
«Води літають і трави...»	21
«Сьогодні з небом зв'язує лиш дощ...»	22
«Дзвони і бандури, і гітари...»	23
«Літо промайнуло, наче куля...»	24
«Впали ціни на золото...»	25
«Сива осінь. І горло пляшки...»	26
«Душа — як вовк на ланцюгу...»	27
«Живу — немов прийдешній день — останній...»	28
«Кольори осіннього вогню...»	29

ЩЕДРИЙ ВЕЧІР

Там, де нас немає...	32
Сьогоднішне	33
«За листопадом — снігопад, за снігопадом...»	34
Метаморфозне	35
«Тихе, миле і сумне світання...»	36
«Давно живу на дивній цій землі...»	37
«Там десь, там десь, де крилаті коні...»	38
Із ностальгійного	39
«Засвітилась кров моя сьогодні...»	40

РОДИНИ ХРЕСТОЦВІТИХ

«Мезозойний політичний лютий...»	42
«Синє молоко мого світання...»	43
«Там, де кінчається Дніпро...»	43
«Напиши мені морем велику поему про вітер...»	45
«Поржавілий осінній вечір...»	45
«Цей вітер золотий на дні води...»	47
«І знов мені тривожно...»	48
«В місті ніби осені й немає...»	48
«Сухозлоття печалі...»	49
Біля каміна	50

ДО ЗІР ЛИЦЕМ

«Давно я так нікуди не спішив...»	52
«Як утекти з печальної планети...»	53
«Мій шлях земний тепер — то гра, то битва...»	53
«Горизонт — мов коло крейдяне...»	55
«Скидає шкіру слово перед словом...»	56
«Що ж... я був між Богом і людиною...»	57
«Золоті далекі полини...»	58

«Висока тут печаль...»	59
«Все більше хочеться піти...»	60
«Я іду по житті...»	61
«Вже печаль переплавлена в лють золоту...»	61
«Странгуляційна борозна дороги...»	62
«Дивно... Але чому дивуватись?!»	63
«Набридло прогинатись під шлагбаумом...»	64
«На душі ні відчаю, ні болю...»	65

ТОЙ, ХТО ЧУВ МОЛЕКУЛ СМІХ

«Душа вже справді важча за хреста...»	68
«Ніч. Весна. Тривоги склочені...»	70
«Відключу мобільний телефон...»	70
«Палю я люльку, дудлю сивуху...»	71
Вовче	72
«Жив зі смаком... Нехотячи...»	73
«Чорна слава білої води...»	73
До циклу «Поети ХХІ»	75
«Було усяко — і сумно, й весело...»	78
«Сумна весняна ніжність. ...»	79
Травень	79
До теми «Житіє поетичне»	80
«Радість, як зоря, — неконтрольована...»	81
«Не боюся нічого...»	82

ТОПОГРАМИ

«У вечори малиново-тугі...»	84
Місто	85
Переїзд до Києва зі Львова	86
«Татарщина. Печаль...»	87
«Кам'яновугільна печаль...»	88

«Жилося. Не писалося...»	90
Політ над чорним морем. Стамбул. Повернення.	91
Подорож Україною-XXI	93
«Життя мені тепер — як вовчий сон...»	95
Біля моря	96
«Лежу. Мандрую простором душі...»	96
«Набожна тиша...»	98

МЕЗОЗОЙК

«Мільярдний лист з календаря...»	100
«Сніг, і цвіт, і дві калини голі...»	101
Осінь Україна	102
«Подібна на непрохану сльозу...»	105
«Задушлива периферійна воля...»	106
«Цю осінь на тверезо не візьмеш...»	107
«Чужий вже і цьому і тому світові...»	108
Провінція	110
«Золота пір'їна Місяця...»	112
Мамай	113
«Березень. Уб'ю печаль, як вовка...»	114
«Україна... Танці на протезах...»	115
Лютий. Україна	116
«Повний кінець романтики...»	117

СПРОБУВАТИ НА ЗГИН

«В мені зустрічаються струм і ром...»	120
«Вже мені середина...»	120
Антикризове	121
«Невербальне спілкування з вербами...»	123
До теми безсмертя	124

«Брехливе дзеркало сльози...»	125
Середина серпня. Настрій	126
«Крик пораненого вогню...»	127
«Морщиться зміїна шкіра долі...»	128
«Знов тяжко на душі...»	129
Віражі	130
«Спада на мед велика крапля крові...»	133
«Вже осінь, та ніщо не золоте...»	134
«Жити аби жити — не цікаво...»	135
«Кожен день проживаю тепер, як окреме життя...»	136
«Снилося не те, що я хотів...»	137
«Дим по воді...»	138
Ультразвуки	139
«Манять колючі дроти доріг...»	140
«Радість, як зоря, — неконтрольована...»	140

Я ТОБІ ВІРЮ, ТИ МЕНІ ВІР

«Зоря танцює на морозі...»	144
«Холодні зорі. Люблячі серця...»	145
«Нагріте на свічці червоне вино...»	146
«Така вода — як світло древніх вулиць...»	147
«Дощ мені просто на серце йшов...»	148
«Море. Ніч. І дельфіна голос...»	149
«Я знову п'яний вином ночей...»	150
«Лежали навznak. Плакали про все...»	150
«Ми свого іще не відлюбили...»	151
«Білий спокій розсипаний, наче сіль...»	152
Жінка.	153
«Вона хотіла зустріти море...»	154

НЕ ВИКАЖЕШ, А ВИПЛАЧЕШ ЛЮБОВ

Відлуння	156
«Заледащів я...»	156
«Холодно. Ніжно. Порожньо...»	158
«З журавлиним поглядом жінко...»	159
«Я так нікого не любив...»	159
«Люблю повільно — як пісок вода...»	160
«Нікому в очі дивитися...»	162
«Дерева золотом цвітуть...»	163
«Ти ще мені болиш...»	164
«Весняний вечір. Я лежу в траві...»	165
«Надвечір'я... Журний блиск вина...»	166
«Пташиних сердець золоті листки...»	167
«Слова про осінь зношені, як листя...»	168
«Вітер осінній густий, як вода...»	169
«Ти знову мене покличеш...»	169

ПОЛІСЬКА КОЛИСАНКА

«Медова рання осінь...»	172
«Різдво. Полісся...»	173
«Слово — не яблуко...»	174
Поліське-2012	175
«Що ж. Половина вже буття прожита...»	176
Інтимне	177
«Отак-от і мине моє життя...»	178
«Заживе. Молитвою й постом...»	179
«Тяжкий був рік. Важкий був кожен день...»	180
«Дика поліська тоска...»	182
«Зверху — тиша усіх монастирських дзвонів...»	182
«Павутинки бабиного літа...»	183

І ШЛЯХ ЗДАЄТЬСЯ ДЕРЕВОМ

«Вертатись пізно...»	186
«Від цього вітру більшає душі...»	187
«Найвища церква не прощала гріх...»	188
«Безсовісний туман в кінці тунелю...»	189
«А далі що?.. Печаль і боротьба...»	190
«Знов моя невихована кров...»	191
«Золотий осінній циферблат...»	192
«Вже мені середина...»	193
«До дна так само, як до берега...»	194
«Я стишився... як гнізда восени...»	195
«Палити люльку. Думати про вітер...»	196
«Хто із нас тут вибраний, хто званий...»	197
«Все те, що інші пили по краплі...»	198
«Все, що понаписував, — збулося...»	199
«Балагани. Вертепи. Тюрми...»	199

Літературно-художнє видання

ПАВЛЮК Ігор Зиновійович

**ГРА І БИТВА.
Лірика, ліро-епос**

Головний редактор *Богдан Будний*
Редактор *Ганна Осадко*
Художник *Ганна Осадко*
Обкладинка *Ростислава Крамара*
Технічний редактор *Оксана Чучук*
Верстка *Ірини Демків*

Підписано до друку 20.07.2013. Формат 84×108/32. Папір офсетний.
Гарнітура Minion. Умовн. друк. арк. 10,92. Умовн. фарб.-відб. 10,92.

Видавництво «Навчальна книга – Богдан»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК №4221 від 07.12.2011 р.

Навчальна книга – Богдан, просп. С. Бандери, 34а, м. Тернопіль, 46002
Навчальна книга – Богдан, а/с 529, м. Тернопіль, 46008
тел./факс (0352) 52-19-66; 52-06-07; 52-05-48
office@bohdan-books.com; www.bohdan-books.com

Павлюк Ігор

П 12 Гра і битва. Лірика, ліро-епос. /І. Павлюк. — Тернопіль :
Навчальна книга – Богдан, 2014. — 208 с.

ISBN 978-966-10-4010-5

ISBN 9789661040105

9 | 789661 | 040105 |

ДК 82-1
ББК 84-5(4Укр)